

АНОТАЦІЯ ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА РОБОТА В ЗМК»

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: навчити студентів працювати з джерелами інформації, користуватися конкретними методиками та методами обробки інформаційних потоків, збору матеріалу та обробки інформації, будувати прогнози, готувати інформаційно-аналітичні матеріали для ЗМІ.

У завдання курсу входять характеристика джерел інформації, оволодіння методами споглядання, порівняння, аналогії, контент-аналізу, івент-аналізу, когнитивного картування, побудови прогнозів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має **знати:** джерела інформації; **вміти:** оцінити джерело інформації, застосувати відповідну методику та метод під час обробки інформаційного потоку, структурувати інформацію, що отримана, побудувати прогноз.

Набуті компетентності:

- знання чинного законодавства, постанов, розпоряджень, наказів та інших нормативних документів, що регламентують діяльність ЗМК;
- вміння працювати з різними джерелами інформації;
- обробка, узагальнення та аналіз інформації;
- застосування відповідного методу під час роботи з інформацією;
- побудова прогнозу.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Дніпровський національний університет ім. О. Гончара
Факультет систем і засобів масової комунікації
Кафедра масової та міжнародної комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету
систем і засобів масової комунікації
проф. Демченко В. Д.

_____ 2017 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
Інформаційно-аналітична робота в ЗМК

Інформаційно-аналітична робота в ЗМК. Програма навчальної дисципліни.-
ДНУ, 2017.

Розробник: Л. В. Темченко, кандидат філологічних наук, доцент кафедри
масової та міжнародної комунікації ДНУ

Рецензенти: О. В. Гудошник, кандидат філологічних наук, доцент кафедри
масової та міжнародної комунікації ДНУ

Л. В. Хотюн, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри масової
та міжнародної комунікації ДНУ

Затверджено вченою радою факультету систем і засобів масової комунікації
Протокол № _____ від « _____ » _____ 2017 р.

© ДНУ ім. О. Гончара, 2017

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Інформаційно-аналітична робота в ЗМК» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів, напряму 6.030301 – «Журналістика».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є інформаційно-аналітичні матеріали ЗМІ, різноманітні джерела інформації

Міждисциплінарні зв'язки: курс «Інформаційно-аналітична робота в ЗМК» пов'язаний із дисциплінами циклу професійної теоретичної та практичної підготовки, а саме: «Теорія та практика журналістики», «Теорія і практика масової комунікації», «Журналістика даних».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Збирання інформації. 2. Аналіз інформації. 3. Методи обробки інформації. 4. Прогностичні методи.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ «ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗМК

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни			
		денна форма навчання		Заочна форма навчання	
Кількість кредитів — 9.0	Напрямок підготовки 6.030301 Журналістика	за вибором			
Модулів – 1		Рік підготовки:			
Змістових модулів – 4	Спеціальність (професійне спрямування):	4		4	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: немає		Семестр			
Загальна кількість годин — 324		7	8	7	8
		Лекції			
		36	14	6	-
		Практичні, семінарські			
		36	14	6	-
	Лабораторні				
	Самостійна робота				
	76	148	40	50	
	—				
	Вид контролю: залік (7, 8 семестр)				

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання — 0.45

для заочної форми навчання — 0.13

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета: навчити студентів працювати з джерелами інформації, користуватися конкретними методиками та методами обробки інформаційних потоків, збору матеріалу та обробки інформації, будувати прогнози, готувати інформаційно-аналітичні матеріали для ЗМІ,

1.2. Завдання:

- Характеристика джерел інформації;
- Метод споглядання;
- Метод порівняння;
- Метод аналогії;
- Контент-аналіз;
- Івент-аналіз;
- Когнитивне картування;
- Побудова прогнозів.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної підготовки програми студенти повинні: повинен

знати: джерела інформації.

вміти: оцінити джерело інформації, застосувати відповідну методику та метод під час обробки інформаційного потоку, структурувати інформацію, що отримана, побудувати прогноз.

2. Програма навчальної дисципліни**Змістовий модуль 1. Збирання інформації.**

Тема 1. Історія питання. Зміст інформаційної роботи: поняття, середовище, форми. Якість інформації, її накопичення, зберігання, обробка, документування. Види збереження інформації. Зміст аналітичної роботи, мета, засоби, форми, технології методики дослідження. Визначення термінів і понять, що використовуються під час роботи.

Тема 2. Етапи інформаційно-аналітичної роботи. Постановка проблеми, попереднє ознайомлення з нею. Збір фактів. Робота з джерелами інформації: офіційними документами, документальними джерелами, науково-технічною та поточною інформацією. Каталоги та картотеки. Організація довідково-інформаційної діяльності, Побудова гіпотези. Побудова плану роботи. Висновки. Виклад матеріалу. Фіксація та специфічні прийоми подання інформації.

Тема 3. Джерела документації. Офіційні та приватні документи. Державні, публічні, парламентські, адміністративні, приватні архіви. Статистичні дані. Бібліографічні довідники. Особисті документи.

Змістовий модуль 2. Аналіз інформації

Тема 1. Принципи оцінки та аналізу інформації. Методи аналізу. Моніторинг. Мета використання цього методу. Інструменти моніторингу. Системи онлайн-моніторингу. Методи моніторингу: кількісний, якісний, кількісно-якісний.

Тема 2. Методи аналізу. Аналогія як метод: від відомого до невідомого. Процентний метод. Перевірка за аналогією. Вивчення окремих випадків як один із методів інформаційно-аналітичної роботи. Обробка інформації (сортування, збагачення, порівняння тощо).

Змістовий модуль 3. Аналіз інформації

Тема 3. Методи аналізу. Експлікаційні методи: контент-аналіз, івент-аналіз, метод когнітивного картування. Різновиди цих методів. Інформаційна база івент-аналізу. Процес створення «даних про події» та його складові. Базовий формат івент-аналізу (коли? Хто? Кому? Що зробив?).

Тема 4. Контент-аналіз. Завдання та історія контент-аналізу. Види контент-аналізу. Вимоги до контент-аналізу. Етапи проведення. Спеціалізовані методики контент-аналізу. Якісний варіант контент-аналізу.

Змістовий модуль 4. Прогностичні методи

Тема 1. Правила побудови прогнозу. Типологія прогнозів: терміни, масштаби, авторство.

Тема 2. Методи ведення прогнозів. Статистичні методи. Інтуїтивні методи – міркування та оцінки експертів. Формалізовані методи – побудова моделі прогнозу.

Семестр 7

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Ра зо м	У тому числі					Ра зо м	У тому числі				
		л	п	ла б	інд	с.р		л	п	ла б	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Збір інформації												
Тема 1. <i>Історія питання</i>	30	7	7			16	10	-	-	-	-	10
Тема 2. <i>Офіційні документи</i>	30	7	7			16	12	1	1	-	-	10
Тема 3. <i>Поточна інформація</i>	28	6	6			16	12	1	1	-	-	10

Разом за змістовим модулем 1	88	20	20			48	34	2	2	-	-	30
Змістовий модуль 2. Аналіз інформації												
Тема 1. <i>Моніторинг</i>	30	8	8			14	18	2	2	-	-	14
Тема 2. <i>Порівняння</i>	30	8	8			14	20	2	2	-	-	16
Разом за змістовим модулем 2	60	16	16			28	38	4	4	-	-	30
Разом	148	36	36			76	72	6	6	-	-	60

Семестр 8

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Ра зо м	У тому числі					Ра зо м	У тому числі				
		л	п	ла б	інд	с.р		л	п	ла б	інд	с.р
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>
Змістовий модуль 1. Аналіз інформації – 2												
Тема 1. <i>Експліцитні методи</i>	45	4	4			37	10	-	-	-	-	10
Тема 2. <i>Контент-аналіз</i>	43	3	3			37	10	-	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1	88	7	7			74	20	-	-	-	-	20
Змістовий модуль 2. Прогностичні методи												
Тема 1. <i>Правила побудови прогнозу</i>	43	3	3			37	15	-	-	-	-	15
Тема 2. <i>Методи ведення прогнозів</i>	45	4	4			37	15	-	-	-	-	15
Разом за змістовим модулем 2	88	7	7			74	30	-	-	-	-	30
Разом	176	14	14			148	50	-	-	-	-	50

Завдання для самостійної роботи

опрацювання отриманої інформації за методами, що вивчаються.

3. Рекомендована література

Основна:

1. Андрунас Е.Ч. Информационная элита: корпорации и рынок новостей. – М., 1991.
2. Апджон Р., Раффин Х. Интернет для журналистов – М., 1996.

3. Арский Ю.М., Гиляревский Р.С., Туров И.С., Черный А.И. Инфосфера: Информационные структуры, системы и процессы в науке и обществе. – М., 1996.
4. Аршинов В.И., Данилов Ю.Ф., Тарасенко В.В. Методология сетевого мышления: феномен самоорганизации // URL:<http://www.glogiston.df.ru/prohects>.
5. Вартанова Е.Л. К чему ведет конвергенция СМИ? // Информационное общество. – 1999. – Вып. 5.
6. Владимиров В. Основы журналистики. Луганск, 1997.
7. Вороненкова Г.Ф. Путь, длиною в пять столетий: от рукописного листка до информационного общества. М., 1999
8. Ворошилов В.В. Журналистика: Конспект лекций. С-П, 2000.
9. Горохов В.М. Основы журналистского мастерства. М., 1989.
10. Грабельников А.А. Массовые информационные процессы: от первобытного до современного гражданского общества // Журналистика. История и современность. М., 1993. С.6 – 19.
11. Грачев Г., Мельник И. Манипулирование личностью: Организация, способы и технологии информационно-психологического воздействия // URL: http://www.cjes.ru/lib/content.php?content_id=1375&category_id=3
12. Гриценко О., Шкляр В. Основи теорії міжнародної журналістики. – К., 2002.
13. Дерев'янюк А.Г. Інформаційні центри: структура і методи діяльності. Навчальний посібник. – К., 1999.
14. Дик О. Популярныe Web-броузеры. – К., 1997.
15. Дэннис Э., Мэррилл Дж. Беседы о масс-медиа. – М., 1997.
16. Еко У. «Від Інтернету до Гутенберга: текст і гіпертекст» // <http://www.umbertoeco.com>
17. Журенков К. Жизнь в электронных стенах. // Огонек. – 2001. – № 24 (4699). – Июнь.
18. Засурский И.И. Масс-медиа второй республики. – М.,1999.
19. Засурский Я.Н. Роль средств массовой информации в обществе // Вестник Московского университета. Серия Журналистика. 1995. №2.
20. Землянова Л.М. Зарубежная коммуникативистика в преддверии информационного общества. – М., 1999.
21. Землянова Л.М. Инфоструктура электронной демократии (дискуссионные мнения зарубежных аналитиков) // Там же. 1997. № 3
22. Землянова Л.М. Медиа и политика в переходной период // Там же. 1998. № 5.
23. Землянова Л.М. Новая экология телеэлектронной деятельности и теоретические проблемы современной коммуникативистики // Вестн. Соск. ун-та. Сер. 10. Журналистика. 1996. № 5.
24. Землянова Л.М. Сетевое общество, информационализм и виртуальная культура // Там же. 1999. № 2
25. Интернет. Краткий справочник / Сост. Хоффман П. – М., 1995.

26. Информационное агентство: стиль оперативных сообщений / Под ред. Г.Ф. Вороненковой. - М., 2000.
27. Информация. Дипломатия. Психология / Сост. Кашлев Ю.Б. – М., 2002.
28. Иванов В. Законодавство і журналістика: становлення правової бази України та світовий підхід. – К., 1997.
29. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / Пер. с англ. под науч. ред. О. И. Шкаратана. — М.: ГУ ВШЭ, 2000.
30. Коломієць В.П. Загальні основи міжнародних інформаційних систем // URL: <http://chychkan.kiev.ua/BookKolomiec>
31. Корнеев И.Н. Сетевые структуры телекоммуникационной индустрии, – М., 2005.
32. Кузнецов И. Н. Информация (сбор, защита, анализ) – М., 2001.
33. Лалл Джеймс. Мас-медіа, комунікація, культура: глобальний підхід. – К., 2002.
34. Лебон Г. Психология народов и масс. — СПб., 1995.
35. Маклюэн М. Галактика Гуттенберга: Становление человека печатающего. — М.: Фонд «Мир», Академический Проект, 2005.
36. Маклюэн М. Понимание медиа: внешние расширения человека. — М.: Канон-Пресс/Кучково поле, 2003.
37. Маклюэн М. Пресса: управление посредством утечки информации // Отечественные записки. 2003. № 4
38. Морвиль П., Розенфельд Л. Информационная архитектура в Интернете. – М., 2005.
39. Москаленко А.З. Основы журналистики: Тексты лекций. К., 1994
40. Московичи С. Век толп. – М., 1996.
41. Орлова В.В. Глобальные телесети новостей на информационном рынке. – М., 2003.
42. Основы продюсерства. Аудиовизуальная сфера / Под ред. Г.П. Иванова, П.К. Огурчикова, В.И. Сидоренко. М.: Юнити, 2003.
43. Пескова С.А., Кузин А.В., Волков А.Н. Сети и телекоммуникации. – М., 2006.
44. Потятиник Б. В. Медіа : ключі до розуміння. Серія : Медіакритика. – Л., 2004.
45. Почепцов Г., Чукут С. Інформаційна політика: Навч. посібн. – К., 2002.
46. Почепцов Г.Г. Коммуникативные технологии двадцатого века. — Москва, Киев, 2000
47. Почепцов Г.Г. Паблік рилейшнз для професіоналов. – М., 2005
48. Прохоров Е. П. «Принцип дополнительности» в теории журналистики // Вестн. Моск. ун-та. Сер. 10. Журналистика. – № 1. – 2001.
49. Сапунов В.И. Зарубежные информационные агентства. – М., 2006
50. Тангейт М. Медиагиганты: Как крупнейшие медиакомпании выживают на рынке и борются за лидерство – М., 2006.
51. Тапскотт, Дон. Электронно-цифровое общество. – К., 1999.
52. Терин В.П. Массовая коммуникация. Исследование опыта Запада. – М., 2002.

53. Тоффлер Э. Метаморфозы власти. Знание, богатство и сила на пороге XXI века – М., 2003.
54. Тоффлер Э. Третья волна – М., 2002.
55. Тоффлер Э. Шок будущего – М., 2003.
56. Українське законодавство: Засоби масової інформації. – К., 2000.
57. Ученова В.В. У истоков публицистики. - М., 1989.
58. Цвик В.П. Основы журналистики. - М., 1997
59. Цуладзе А. М. Политические манипуляции, или Покорение толпы. – М., 1999.
60. Шиллер Г. Манипуляторы сознанием. — М., 1980.

Інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.
2. Бібліотека факультету СЗМК.
3. Інтернет.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання – комплекти завдань для практичних і семінарських занять, тестових, контрольних робіт, індивідуальних завдань.